

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 3194
Warszawa, 10 lutego 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 70. posiedzeniu w dniu 7 lutego 2015 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o kosztach sądowych
w sprawach cywilnych** wraz z projektem tej ustawy.

Projekt ustawy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Andrzeja Matusiewicza do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Bogdan Borusewicz

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 7 lutego 2015 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych
w sprawach cywilnych**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jednocześnie upoważnia senatora Andrzeja Matusiewicza do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, z późn. zm.¹⁾) w art. 79 w ust. 1 w pkt 3 w lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem ugody sądowej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1296 i 1306 oraz z 2015 r. poz. 2 i 4.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ma na celu realizację postulatu sformułowanego przez Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 29 lipca 2014 r. (sygn. akt S 4/14).

Sentencja orzeczenia oraz jego uzasadnienie zostały opublikowane w OTK ZU Nr 7A, poz. 91.

2. Przedmiot i istota wypowiedzi Trybunału Konstytucyjnego

W myśl art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025; dalej jako: u.k.s.c.), sąd z urzędu zwraca stronie połowę opłaty uiszczonej od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. (sygn. akt SK 53/12) Trybunał przesądził, że przepis w przytoczonym wyżej brzmieniu jest zgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Dyspozycja art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c. znajduje zastosowanie we wszystkich sprawach cywilnych rozpoznawanych przez sądy, niezależnie od charakteru postępowania, a zatem również w postępowaniach odrębnych, m.in. w postępowaniu nakazowym. W tym ostatnim jednak obowiązują nieco inne zasady, gdy chodzi o wnoszenie opłaty od pisma inicjującego postępowanie, jakim jest pozew. Mianowicie: powód nie uiszcza tu całej opłaty (tak jak to jest w pozostałych postępowaniach – art. 18 ust. 1 u.k.s.c.), lecz na zasadzie art. 19 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c. obowiązany jest wnieść czwartą część należnej opłaty. Z kolei stosownie do art. 19 ust. 4 u.k.s.c. trzy czwarte części opłaty pobiera się od pozwanego, jeżeli wystąpi on z zarzutami od nakazu zapłaty.

Wydając afirmatywne rozstrzygnięcie w sprawie ze skargi konstytucyjnej, Trybunał Konstytucyjny uznał, iż celowe jest zasygnalizowanie organom stanowiącym prawo, że regulacje odnoszące się do postępowania nakazowego wymagają uzupełnienia na gruncie u.k.s.c. o postanowienie, które będzie podstawą zwrotu części uiszczonej opłaty w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty i późniejszego zawarcia ugody przed sądem I instancji. TK stwierdził bowiem, że formuła, którą ustawodawca posłużył się w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c

u.k.s.c. nie obejmuje wspomnianego powyżej wypadku, ponieważ pismo zawierające zarzuty nie należy do pism „wszczynających postępowanie w instancji”. Zarzuty od nakazu zapłaty nie są klasycznym, tzn. dewolutywnym środkiem odwoławczym, przenoszącym rozpoznanie danej sprawy do sądu wyższego rzędu. Zalicza się je do środków zaskarżenia o charakterze „opozycyjnym”, gdyż powodują jedynie przedstawienie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia temu sądowi, który wydał zaskarżony nakaz zapłaty. W konsekwencji więc w postępowaniu nakazowym dochodzi do przełamania zasady, wedle której ciężar finansowy postępowania rozkłada się w ten sposób, że w sytuacji, gdy sprawa kończy się zawarciem ugody sądowej, podmiot inicjujący określony etap postępowania (niekoniecznie rozumiany jako postępowanie w danej instancji) otrzymuje zwrot części uiszczonej opłaty.

Zdaniem sądu konstytucyjnego, rozwiązania, które wyrażają wspomnianą zasadę, są słuszne i racjonalne, i to zarówno z punktu widzenia aksjologii postępowania cywilnego, jak i ekonomii tegoż postępowania, albowiem uwzględniają szybkość oraz rzeczywisty koszt załatwienia sprawy. Z tych właśnie względów (stanowiących skądinąd *ratio legis* uregulowania objętego treścią art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c.) zasadne jest – w ocenie TK – by także stronie wnoszącej zarzuty od nakazu zapłaty zwracana była część opłaty sądowej.

3. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Zgodnie z projektowanym stanem prawnym, w przypadku zawarcia ugody przed sądem pierwszej instancji orzekającym w następstwie skutecznego wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, pozwany (podmiot wnoszący zarzuty) uzyska zwrot sumy pieniężnej odpowiadającej połowie kwoty pobranej na podstawie art. 19 ust. 4 u.k.s.c. Tym samym jego skłonność do ugodowego zakończenia sporu będzie premiowana w analogiczny sposób, jak koncyliacyjna postawa powoda, który to – nawiasem mówiąc – zachowa prawo do zwrotu połowy opłaty uiszczonej wraz z wniesieniem pozwu. Jak wykazano wyżej, do tej pory w u.k.s.c. nie było tego typu instrumentu, który nie tylko powoda, lecz również pozwanego motywowałby do zawarcia ugody w razie przekazania sprawy sądowi w związku z wniesieniem zarzutów od wydanego wcześniej nakazu zapłaty.

Proponowane rozwiązanie, w ślad za sugestią Trybunału Konstytucyjnego, zakłada zwrot połowy opłaty wniesionej przez pozwanego i ma znajdować zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy ugoda została zawarta w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Gdyby zaś do ugody doszło już po poddaniu sporu kognicji sądu drugiej instancji, czyli po wywiedzeniu

apelacji, adekwatną normą prawną będzie wciąż norma wyrażona w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c., na mocy której uprawnionym do uzyskania zwrotu połowy opłaty jest ten podmiot, który wniósł pismo wszczynające postępowanie w instancji, tj. w istocie rzeczy autor apelacji.

4. Skutki projektowanej ustawy

Projekt wychodzi naprzeciw wskazówkom przedstawionym w wypowiedzi Trybunału. Jego podstawowym skutkiem będzie zatem pełne urzeczywistnienie tego standardu, na który TK zwrócił uwagę rozpoznając skargę konstytucyjną dotyczącą art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c.

Można oczekiwać, że wejście w życie projektowanej regulacji będzie sprzyjać szybszemu, a zarazem ugodowemu kończeniu sporów w postępowaniu nakazowym. Może to znaleźć pozytywny oddźwięk społeczny, zwłaszcza że zawarcie ugody w postępowaniu cywilnym pozwala na przyjęcie, iż w konkretnej sprawie nie ma strony wygrywającej i strony, która przegrała, a to bardzo często jest czynnikiem generującym negatywne emocje, wywołującym u przegranego poczucie pokrzywdzenia.

Proponowana nowelizacja pociągnie za sobą niewątpliwie zmniejszenie się wpływów do budżetu państwa z tytułu opłat wnoszonych w postępowaniach nakazowych. Jednak określenie skali tego zjawiska nie jest możliwe, jako że będzie ono zależne przede wszystkim od liczby spraw rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym, w których dojdzie do zawarcia ugody w okolicznościach przewidzianych w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. d.

Ustawa nie będzie miała natomiast skutków dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

5. Konsultacje

Projekt został przesłany do zaopiniowania następującym podmiotom: Ministrowi Sprawiedliwości, Ministrowi Finansów, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuratorowi Generalnemu, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Asystentów Sędziów, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Minister Sprawiedliwości wyraził aprobatę dla projektowanego rozwiązania i potwierdził, że wprowadzenie obowiązku zwrotu pozwanemu połowy opłaty uiszczonej przy wnoszeniu zarzutów od nakazu zapłaty, w przypadku gdy strony zawarły ugodę przed sądem pierwszej instancji, spowoduje zmniejszenie dochodów Skarbu Państwa z tytułu opłat sądowych. Minister zaznaczył jednak, że w oparciu o zbiorcze dane dotyczące wpływów z opłat nie sposób precyzyjnie określić skutków finansowych wejścia w życie ustawy.

O braku możliwości oszacowania skutków finansowych poinformował także Minister Finansów, który zwrócił uwagę również na to, że dla wyliczenia wysokości opłat, które będą podlegały zwrotowi pozwanemu, niezbędne byłoby odwołanie się do wartości przedmiotu sporu w konkretnych sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym, ponieważ to od niej ostatecznie uzależniona jest wysokość wnoszonych opłat.

Sąd Najwyższy poinformował, iż nie uznaje za celowe opiniowania przedłożonego projektu, natomiast Prokurator Generalny stwierdził, że proponowana regulacja będzie odpowiadać gwarancjom konstytucyjnym. Z kolei Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa oraz Helsińska Fundacja Praw Człowieka przesłały pisma informujące o braku uwag do projektu.

Pozostałe podmioty nie zajęły stanowiska w sprawie.

6. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 18 lutego 2015 r.

BAS-WAPEiM-295/15

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych
(przedstawiciel wnioskodawcy: senator Andrzej Antoni Matusiewicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę artykułu 79 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, ze zmianami; dalej: ustawa). Proponowana regulacja jest związana z postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. (sygn. akt S 4/14; OTK ZU Nr 7a, poz. 91), zawierającym uwagi dotyczące niezbędności podjęcia działań ustawodawczych, zmierzających do uwzględnienia w przepisach o kosztach sądowych w sprawach cywilnych szczególnej sytuacji procesowej powstającej na skutek ugody sądowej zawartej w toku rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty. Zgodnie z proponowaną regulacją sąd z urzędu będzie zwracał stronie połowę uiszczoną opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem ugody.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 18 lutego 2015 r.

BAS-WAPEiM-296/15

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (przedstawiciel wnioskodawcy: senator Andrzej Antoni Matusiewicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę artykułu 79 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, ze zmianami; dalej: ustawa). Proponowana regulacja jest związana z postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. (sygn. akt S 4/14; OTK ZU Nr 7a, poz. 91), zawierającym uwagi dotyczące niezbędności podjęcia działań ustawodawczych, zmierzających do uwzględnienia w przepisach o kosztach sądowych w sprawach cywilnych szczególnej sytuacji procesowej powstającej na skutek ugody sądowej zawartej w toku rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty. Zgodnie z proponowaną regulacją sąd z urzędu będzie zwracał stronie połowę uiszczonej opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem ugody.

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE. Projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

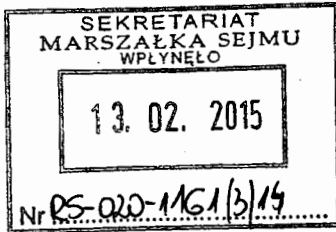

SZEF KANCELARII SENATU

Ewa Polkowska

SY-0401-5/15

Warszawa, dnia 12 lutego 2015 r.

Szanowny Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W związku z przesłaniem do Sejmu, podjętej przez Senat na 70. posiedzeniu uchwały z dnia 7 lutego 2015 r. w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (wraz z projektem tej ustawy), pragnę przekazać Panu Ministrowi stanowiska podmiotów zewnętrznych przesłane do Senatu w toku postępowania zmierzającego do wypracowania przedmiotowego projektu ustawy.

Stanowiska w sprawie projektu ustawy przedstawiły następujące podmioty:

- 1) Sąd Najwyższy,
- 2) Prokurator Generalny,
- 3) Minister Finansów,
- 4) Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa,
- 5) Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
- 6) Minister Sprawiedliwości,
- 7) Krajowa Rada Sądownictwa.

2 wypracowania

KU 539/14

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA I-021-393/14

Warszawa, dnia 26 listopada 2014 r.

**Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 listopada 2014 r., BPS/KU-034/769/4/14 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 p. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 499) nie uznaje za celowe opiniowania *projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769)*.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

KL 546/14

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 1.12. 2014 r.

PG VII G 025-344/14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu RP

Stanisław Pamiński Przewodniczący

W nawiązaniu do pisma z dnia 20 listopada 2014 r., nr BPS/KU-034/769/6/14, dotyczącego senackiego *projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, druk senacki 769*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r., Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przed oceną projektowanej nowelizacji *ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, jedynie tytułem wstępu, pozwolę sobie przywołać powody proponowanej zmiany.

Projekt ustawy przygotowany został w związku z postanowieniem sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. sygn. akt S 4/14, w którym dostrzeżono niezbędność działań ustawodawczych zmierzających do uwzględnienia w przepisach o kosztach sądowych w sprawach cywilnych szczególnej sytuacji procesowej powstającej na skutek ugody sądowej w toku

rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty. Wskazane postanowienie Trybunału Konstytucyjnego zostało wydane w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 marca 2014 r. sygn. SK 53/12, w którym orzeczono o zgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego było unormowanie zwrotu opłaty uiszczonej od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. Zdaniem Trybunału regulacja zwrotu opłat w postępowaniu cywilnym zawiera lukę, bez której unormowanie zawarte w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy jest niespójne. Ustawodawca uregulował bowiem opłaty w postępowaniu nakazowym w sposób odmienny niż w postępowaniu zwykłym. W tym postępowaniu – uwzględniając jego szczególny charakter – koszt rozpoznania sprawy ustawodawca rozłożył między powoda i pozwanego.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, względy, które stanowią *ratio legis* rozwiązania prawnego zawartego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przemawiają za uznaniem, że – w przypadku ugodowego zakończenia sprawy – również strona wnosząca zarzuty od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, obciążona opłatą sądową za rozpoznanie sprawy przez sąd pierwszej instancji, powinna z urzędu uzyskiwać częściowy zwrot uiszczonej opłaty, na tych samych zasadach co strona inicjująca postępowanie (czyli połowę uiszczonej opłaty). Trybunał nie dostrzegł racjonalnego powodu, dla którego prawo przyznane podmiotowi inicjującemu postępowanie (powodowi), nie przysługuje pozwanemu, chociaż to na nim w głównej mierze spoczywał ciężar finansowy rozpoznania sprawy zakończonej zawarciem ugody, gdyż w postępowaniu nakazowym to pozwany uiszcza trzy czwarte części opłaty.

Z projektowanego nowego brzmienia przepisu zawartego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. d ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika, że w przewidzianych ustawą okolicznościach sąd dokonuje z urzędu zwrotu połowy uiszczonej opłaty również od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem

ugody sądowej. Proponowana regulacja oznacza, że będzie istniał obowiązek zwrotu bez uprzedniej inicjatywy strony poniesionych opłat, co zdaje się realizować zarówno zasadę prawa do sądu, jak i wymogi sprawiedliwości, a tym samym usunie sygnalizowaną przez Trybunał Konstytucyjny lukę w prawie i zapewni spójność systemu prawnego w zakresie regulacji dotyczących ponoszenia kosztów w sprawach cywilnych.

Reasumując, należy uznać, że proponowane w projekcie ustawy rozwiązanie nie będzie nasuwać wątpliwości i odpowiadać będzie gwarancjom konstytucyjnym.

*Y
K piniem
A. Seremet*

Andrzej Seremet

Warszawa, dnia 11 grudnia 2014 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

PR2-0310-1141-2014/MTS/PCH/7

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Dot.: BPS/KU-034/769/2.J14

Szanowny Panie Przewodniczący!

W odpowiedzi na pismo z 20 listopada 2014 r. dotyczące *projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (druk senacki nr 769) uprzejmie informuję, że Minister Finansów nie posiada danych, na podstawie których mógłby dokonać oszacowania skutków finansowych ww. projektu. Minister Finansów nie dysponuje bowiem informacjami o liczbie spraw rozpoznawanych przez sądy w postępowaniu nakazowym, w tym liczbie spraw zakończonych ugodą w I instancji, co jest przedmiotem inicjatywy ustawodawczej, a także informacjami o wartości przedmiotu sporu w tych sprawach, od której jest uzależniona wysokość pobieranej opłaty, a w konsekwencji – wysokość kwoty podlegającej zwrotowi.

Brak powyższych danych uniemożliwia zatem oszacowanie skutków finansowych dla dochodów jednostek sektora finansów publicznych (ich zmniejszenia). Dane takie, z uwagi na ich zakres, prawdopodobnie pozostają w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Z upoważnienia Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU
Izabela Leszczyńska
Izabela Leszczyńska

Kopia aa.

Km 563/14

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 3923109; fax: (+48) 022 3923120

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-580/14/ZŚP
DOPL/340/14

Warszawa, dnia 11 grudnia 2014 r.

**Pan Senator Piotr ZIENTARSKI
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI USTAWODAWCZEJ
SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Senatorze

W nawiązaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769/VIII), nadesłanego przy piśmie nr BPS/KU-034/769/5/14 z dnia 20 listopada 2014 r., uprzejmie informuję, że Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z wyrazami szacunku

WICEPRZYS
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa
11 grudnia 2014 r.

Ku 581/14
HR

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniewski Teresa Romer
Janusz Grzełak Stefan Starczewski
Michał Nawrocki Mirosław Wyrzykowski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Adam Bodnar
Sekretarz: Maciej Nowicki
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

Warszawa, dnia 10 grudnia 2014 r.

3095.../2014/MPL/MSz

Szanowny Pan Senator
dr Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Senatorze,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 20 listopada 2014 r. (sygn. BPS/KU-034/769/7./14) zawierające prośbę o sporządzenie opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769), uprzejmie informuję, że Helsińska Fundacja Praw Człowieka nie zgłasza uwag w do tego projektu ustawy.

W imieniu Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

Z wyrazami szacunku,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
WICEPREZES ZARZĄDU

Adam Bodnar

Kul. 576/14

Minister Sprawiedliwości

Warszawa, dnia 17 grudnia 2014 r.

DPrC-I-4192-3/14
dot. BPS/KU-034/769/1./14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Sejmowi Panie Przewodniczy!

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 listopada 2014 roku (nr BPS/KU-034/769/1./14), wraz z którym przedłożono do zaopiniowania *senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769)*, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Projekt przewiduje nowelizację art. 79 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025 z późn. zm.) - zwanej dalej u.k.s.c., określającego przypadki, w których sąd z urzędu ma obowiązek zwrócić stronie opłatę od pozwu w całości bądź części. Projektowana zmiana rozszerza katalog pism podlegających opłacie sądowej, której połowa jest zwracana przez sąd w sytuacji zakończenia postępowania ugodą sądową w pierwszej instancji.

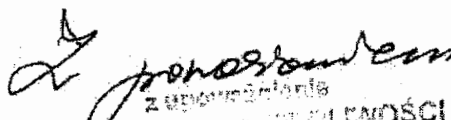
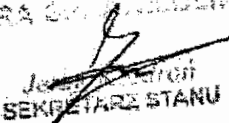
W uzasadnieniu do projektu wskazano, że proponowana zmiana ma na celu realizację postulatu sformułowanego przez Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 29 lipca 2014 roku, wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt S 4/14. W orzeczeniu tym Trybunał przedstawił Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej uwagi dotyczące konieczności podjęcia działań ustawodawczych zmierzających do

uwzględnienia w przepisach o kosztach sądowych w sprawach cywilnych szczególnej sytuacji procesowej, powstającej na skutek zawarcia ugody sądowej w toku rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, że w wyroku z dnia 18 marca 2014 roku, wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt SK 53/12, Trybunał Konstytucyjny orzekł o zgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji i umorzył postępowanie w pozostałym zakresie. Trybunał Konstytucyjny zwrócił jednak uwagę, że zgodnie z zaskarżonym przepisem, który ma zastosowanie do wszystkich spraw cywilnych rozpoznawanych przez sądy, niezależnie od charakteru postępowania, sąd z urzędu zwraca stronie połowę opłaty uiszczonej od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. Pismem wszczynającym postępowanie w pierwszej instancji jest – co do zasady – powództwo, a obowiązek uiszczenia całej opłaty spoczywa na podmiocie występującym do sądu o jego rozpoznanie. Zakończenie sprawy ugodą stanowi więc podstawę do zwrotu *ex lege* połowy opłaty osobie, która zainicjowała postępowanie, czyli – co do zasady – jednemu podmiotowi, który poniósł finansowy ciężar rozpoznania sprawy.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego rozwiązanie to jest słuszne i racjonalne, zarówno z punktu widzenia aksjologii postępowania cywilnego, jak i ekonomii tegoż postępowania. Obecnie obowiązująca w tym zakresie regulacja nie uwzględnia jednak faktu częściowego przerzucenia na pozwanego ciężaru finansowego spraw rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym. W art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c. ustawodawca nie przewidział bowiem zwrotu połowy opłaty uiszczonej przez pozwanego w tym postępowaniu. Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny, względy, które stanowią *ratio legis* rozwiązania prawnego zawartego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c u.k.s.c., niewątpliwie przemawiają za uznaniem, że – w przypadku ugodowego zakończenia sprawy – również strona wnosząca zarzuty od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, obciążona opłatą sądową za rozpoznanie sprawy przez sąd pierwszej instancji, powinna z urzędu uzyskiwać częściowy zwrot uiszczonych opłat, na tych samych zasadach co strona inicjująca postępowanie. Brak jest bowiem racjonalnego powodu, dla którego prawo przyznane podmiotowi inicjującemu postępowanie nie przysługuje pozwanemu, chociaż to na nim w głównej mierze spoczywał ciężar finansowy rozpoznania sprawy zakończonej ugodą sądową.

W świetle argumentów Trybunału Konstytucyjnego przedstawionych w postanowieniu z dnia 29 lipca 2014 roku (sygn. akt S 4/14), stwierdzić należy, iż istotnie zawarta w art. 79 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c. regulacja zawiera lukę w prawie, której usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego. Stąd zawarta w senackim projekcie propozycja nowelizacji art. 79 u.k.s.c. zasługuje na pełną aprobatę.

Oдноśnie oceny skutków finansowych wejścia w życie projektowanej ustawy dla budżetu państwa, wskazać należy, że zmiana treści art. 79 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c., wprowadzająca obowiązek zwrotu pozwanemu połowy opłaty od zarzutów, w sytuacji zawarcia ugody w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, z całą pewnością spowoduje zmniejszenie dochodów Skarbu Państwa z tytułu opłat sądowych. Ministerstwo Sprawiedliwości dysponuje jednak wyłącznie danymi w zakresie wysokości dochodów z tytułu opłat sądowych związanych z prowadzonymi postępowaniami bez podziału na ich rodzaje. W oparciu o te dane brak jest możliwości dokonania oceny skutków finansowych przedmiotowego projektu i oszacowania przewidywanej wysokości kwoty, o którą zostaną zmniejszone dochody Skarbu Państwa w związku z jego wejściem w życie.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

SEKRETARZ STANU

KU 592/14

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Warszawa, 18 grudnia 2014 r.

Nr WOK-020-153/14

Dot.: BPS/KU-034/769/3/14

Pan Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej Senatu

Szanowny Panie Przewodniczący

W załączeniu, przesyłam odpis opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 10 grudnia 2014 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769).

Z poważaniem

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

[Signature]
płk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

**OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

z dnia 10 grudnia 2014 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych
w sprawach cywilnych**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z treścią niniejszego projektu opiniuje go pozytywnie.

 Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
plk Piotr Rączkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marian Szlachetki